

استاندارد حسابرسی ۴۵۰ ارزیابی تحریفهای شناسایی شده در حسابرسی

فهرست مندرجات

بند

کلیات

دامنه کاربرد

تاریخ اجرا

اهداف

تعاریف

الزمات

گردآوری تحریفهای شناسایی شده

توجه به تحریفهای شناسایی شده همزمان با پیشرفت کار حسابرسی

اطلاع‌رسانی و اصلاح تحریفها

ارزیابی اثر تحریفهای اصلاح نشده

اطلاع‌رسانی به ارکان راهبری واحد تجاری

تاییدیه کتبی

مستندسازی

توضیحات کاربردی

تحریفها

گردآوری تحریفهای شناسایی شده

توجه به تحریفهای شناسایی شده همزمان با پیشرفت کار حسابرسی

اطلاع‌رسانی و اصلاح تحریفها

ارزیابی اثر تحریفهای اصلاح نشده

تاییدیه کتبی

مستندسازی

ت_۱

ت_۲_تات_۳

ت_۴_تات_۶

ت_۷_تات_۱۰

ت_۱۱_تات_۲۳

ت_۲۴

ت_۲۵

این استاندارد باید همراه با استاندارد حسابرسی ۲۰۰ "اهداف کلی حسابرس مستقل و انجام حسابرسی طبق استانداردهای حسابرسی" مطالعه شود.

استاندارد حسابرسی ۴۵۰

ارزیابی تحریفهای شناسایی شده در حسابرسی

کلیات

دامنه کاربرد

۱. در این استاندارد، مسئولیت حسابرس در زمینه ارزیابی اثر تحریفهای شناسایی شده بر حسابرسی و اثر تحریفهای اصلاح نشده، در صورت وجود، بر صورتهای مالی مطرح شده است. در استاندارد ۷۰۰^۱، مسئولیت حسابرس برای اظهارنظر نسبت به صورتهای مالی توصیف گردیده است که براساس آن حسابرس باید مشخص کند که آیا از نبود تحریف بالهمیت در صورتهای مالی به عنوان یک مجموعه واحد اطمینان معقولی کسب شده است یا خیر. حسابرس ملزم است در نتیجه گیری خود، اثر تحریفهای اصلاح نشده، در صورت وجود، بر صورتهای مالی را طبق این استاندارد ارزیابی کند. مسئولیت حسابرس در قبال کاربرد صحیح مفهوم اهمیت در برنامه‌ریزی و انجام حسابرسی صورتهای مالی، در استاندارد ۳۲۰^۲ توصیف شده است.

تاریخ اجرا

۲. این استاندارد برای حسابرسی صورتهای مالی که دوره مالی آن از اول فوروردین ۱۳۸۸ و پس از آن شروع می‌شود، لازم‌الاجراست.

اهداف

۳. هدف این استاندارد کمک به حسابرس برای ارزیابی موارد زیر است:

الف - اثر تحریفهای شناسایی شده بر حسابرسی، و

ب - اثر تحریفهای اصلاح نشده بر صورتهای مالی.

تعاریف

۴. در استانداردهای حسابرسی، اصطلاحات زیر با معانی مشخص شده برای آنها بکار رفته است:

الف - ارکان راهبردی - شخص (اشخاص) یا سازمان (سازمانهای) مسئول نظارت بر هدایت راهبردی و تعهدات مرتبط با پاسخگویی واحد تجاری است. این نظارت، شامل نظارت بر فرایند گزارشگری مالی است. در اغلب واحدهای تجاری منظور از این اصطلاح، هیئت مدیره است، لیکن بسته به ساختار تشکیلاتی و حقوقی واحد تجاری، ممکن است شامل هیئت‌امنا، هیئت‌عامل یا سایر ارکان مشابه باشد.

ب - تحریف. هر گونه مغایرت بین مبلغ، نحوه طبقه‌بندی، ارائه، یا افشاء یک قلم گزارش شده در صورتهای مالی و مبلغ، نحوه طبقه‌بندی، ارائه یا افشاء آن قلم طبق الزامات استانداردهای حسابداری. تحریفها ممکن است ناشی از اشتباه یا تقلب باشد. (رك: بند ت-۱)

در مواردی که حسابرس راجع به اینکه آیا صورتهای مالی از تمام جنبه‌های بالهمیت به نحو مطلوب ارائه شده یا خیر، اظهارنظر می‌کند، تحریفها همچنین شامل آن دسته از تعدیلات در مبالغ، نحوه طبقه‌بندی، ارائه یا موارد افشا است که بنا به قضاویت حسابرس، عامل آن برای ارائه مطلوب صورتهای مالی از تمام جنبه‌های بالهمیت، ضروری است.

پ - تحریفهای اصلاح نشده. تحریفهایی که حسابرس در جریان حسابرسی گردآوری کرده، ولی هنوز اصلاح نشده است.

الزامات

گردآوری تحریفهای شناسایی شده

۵. حسابرس باید تحریفهای شناسایی شده در جریان حسابرسی را، غیر از مواردی که مشخصاً ناچیز است، گردآوری کند. (رك: بندهای ت-۲ و ت-۳)

توجه به تحریفهای شناسایی شده همزممان با پیشرفت کار حسابرسی

۶. حسابرس در صورت وجود شرایط زیر باید مشخص کند که آیا طرح کلی و برنامه حسابرسی نیازمند تجدیدنظر است یا خیر:

الف - ماهیت تحریفهای شناسایی شده و شرایط وقوع آنها بیانگر امکان وجود تحریفهای دیگری باشد که در صورت تجمعی با تحریفهای گردآوری شده در جریان حسابرسی، می‌تواند بالهمیت قلمداد شود، (رك: بند ت-۴)

ب - مجموع تحریفهای گردآوری شده در جریان حسابرسی، نزدیک به سطح اهمیت تعیین شده طبق استاندارد ۳۲۰ باشد. (رك: بند ت-۵)

۷. اگر مدیریت بنا به درخواست حسابرس، گروهی از معاملات، مانده حسابها، یا موارد افشا را بررسی و تحریفهای کشف شده را اصلاح کرده باشد، حسابرس باید برای مشخص نمودن وجود یا نبود تحریفهای اصلاح نشده، روشهای حسابرسی لازم را اجرا کند. (رك: بند ت-۶)

اطلاع‌رسانی و اصلاح تحریفها

۸. حسابرس باید همه تحریفهای گردآوری شده در جریان حسابرسی را به موقع به اطلاع سطح مناسبی از مدیریت اجرایی برساند، مگر اینکه طبق قانون یا مقررات از این کار منع شده باشد.^۳ حسابرس باید از مدیریت اجرایی بخواهد که آن تحریفها را اصلاح کند. (رك: بندهای ت-۷ تا ت-۹)

۹. اگر مدیریت اجرایی از اصلاح برخی یا همه تحریفهای گزارش شده توسط حسابرس خودداری کند، حسابرس ملزم است دلایل مدیریت برای خودداری از اصلاح را مشخص کند و هنگام ارزیابی اینکه آیا صورتهای مالی به عنوان یک مجموعه واحد عاری از تحریف بالهمیت است یا خیر، آن دلایل را مورد توجه قرار دهد. (رك: بند ت-۱۰)

۱. استاندارد حسابرسی ۷۰۰، "گزارشگری نسبت به صورتهای مالی (تجدیدنظر شده ۱۳۸۹)"

۲. استاندارد حسابرسی ۳۲۰، "اهمیت در برنامه‌ریزی و اجرای عملیات حسابرسی (تجدیدنظر شده ۱۳۹۲)"

۳. استاندارد حسابرسی ۲۶۰، "اطلاع‌رسانی به ارکان راهبردی"، بند ۷

استاندارد حسابرسی ۴۵۰

ارزیابی تحریفهای شناسایی شده در حسابرسی

از ارزیابی اثر تحریفهای اصلاح نشده

۱۰. پیش از ارزیابی اثر تحریفهای اصلاح نشده، حسابرس باید سطح اهمیت تعین شده طبق استاندارد ۳۲۰ را دوباره ارزیابی کند تا مشخص شود که آیا با توجه به نتایج مالی واقعی واحد تجاری، این سطح همچنان مناسب است یا خیر. (رک: بندهای ت-۱۱ و ت-۱۲)
۱۱. حسابرس باید مشخص کند که آیا تحریفهای اصلاح نشده، به تنهایی یا در مجموع، بالاهمیت است یا خیر. بدین منظور، حسابرس باید موارد زیر را ارزیابی کند:
الف - ماهیت و میزان تحریفها، هم در رابطه با گروههای معاملات، مانده حسابها یا موارد افسای مربوط و هم صورتهای مالی به عنوان یک مجموعه واحد، و شرایط خاص رخداد آنها، و (رک: بندهای ت-۱۳ تا ت-۱۷، و ت-۱۹ و ت-۲۰)
- ب - اثر تحریفهای اصلاح نشده مربوط به دوره‌های قبل بر گروههای معاملات، مانده حسابها یا موارد افسای مربوط و صورتهای مالی به عنوان یک مجموعه واحد. (رک: بند ت-۱۸)

اطلاع رسانی به ارکان راهبری واحد تجاری

۱۲. حسابرس باید تحریفهای اصلاح نشده و آثار آنها (به تنهایی یا در مجموع) بر اظهارنظر حسابرس را به اطلاع ارکان راهبری واحد تجاری برساند مگر اینکه به موجب قانون یا مقررات از انجام این کار منع شده باشد.^۱ این اطلاع رسانی باید مشخص کننده تحریفهای اصلاح نشده‌ای باشد که به تنهایی بالاهمیت هستند. حسابرس باید درخواست کند که تحریفهای اصلاح نشده، اصلاح شوند. (رک: بندهای ت-۲۱ تا ت-۲۳)
۱۳. حسابرس همچنین باید اثر تحریفهای اصلاح نشده دوره‌های معاملات، مانده حسابها یا موارد افسای مربوط و صورتهای مالی به عنوان یک مجموعه واحد را به اطلاع ارکان راهبری واحد تجاری برساند.

تأییدیه کتبی

۱۴. حسابرس باید از مدیریت اجرایی، و در صورت لزوم، از ارکان راهبری واحد تجاری در مورد اینکه آیا به باور آنها آثار تحریفهای اصلاح نشده، به تنهایی و در مجموع، بر صورتهای مالی به عنوان یک مجموعه واحد، بی اهمیت است یا خیر، تأییدیه کتبی دریافت کند. خلاصه‌ای از چنین اقلامی باید در تأییدیه مدیریت درج شده یا پیوست آن شود. (رک: بند ت-۲۴)

مستندسازی

۱۵. مستندسازی حسابرسی باید شامل موارد زیر باشد:^۲ (رک: بند ت-۲۵)
 - الف - مبلغی که تحریفهای کمتر از آن مشخصاً ناچیز محسوب می‌شود (بند ۵)،
 - ب - همه تحریفهای گردآوری شده در جریان حسابرسی و اینکه آیا آنها اصلاح شده‌اند یا خیر (بندهای ۵، ۸ و ۱۲)، و
 - پ - نتیجه‌گیری حسابرس در این مورد که آیا تحریفهای اصلاح نشده، به تنهایی یا در مجموع، بالاهمیت هستند یا خیر، و مبنای نتیجه‌گیری مذکور (بند ۱۱).

توضیحات کاربردی

تحریفها (رک: بند ۴-الف)

- ت-۱. تحریفها ممکن است نتیجه وقوع موارد زیر باشد:
 - الف - بی دقیقی در گردآوری یا پردازش داده‌های مبنای تهیه صورتهای مالی،
 - ب - حذف یک مبلغ یا یک مورد افسا،
 - پ - برآورد حسابداری نادرست ناشی از نادیده گرفتن، یا تفسیر نادرست واقعیات، و
 - ت - قضاوتهای مدیریت در خصوص برآوردهای حسابداری که حسابرس آن را نامعقول می‌داند یا انتخاب و بکارگیری رویه‌های حسابداری که حسابرس آن را نامناسب ارزیابی می‌کند.
- نمونه‌هایی از تحریفهای ناشی از تقلب در استاندارد ۴۵۰^۳ ارائه شده است.

گردآوری تحریفهای شناسایی شده (رک: بند ۵)

- ت-۲. حسابرس ممکن است مبلغی را تعیین کند که تحریفهای کمتر از آن مشخصاً ناچیز محسوب می‌شود و نیاز به گردآوری ندارد، چرا که وی انتظار دارد گردآوری چنین مبالغی اثر بالاهمیتی بر صورتهای مالی نخواهد داشت. اصطلاح "مشخصاً ناچیز"، متراffد اصطلاح "بی اهمیت" نیست. تحریفهای مشخصاً ناچیز، بسیار کمتر از سطح اهمیت تعین شده طبق استاندارد ۳۲۰ است، و خواه به تنهایی یا در مجموع درنظر گرفته شوند و خواه براساس معیارهای اندازه، ماهیت یا شرایط مورد قضاوت قرار گرفته باشند، بدون تردید ناچیز تلقی می‌شوند. هر گاه در باره اینکه یک یا چند قلم مشخصاً ناچیز می‌باشند یا خیر، تردید وجود داشته باشد، موضوع را نباید مشخصاً ناچیز دانست.

۱. استاندارد حسابرسی ۲۶۰، بند ۷

۲. استاندارد حسابرسی ۲۳۰، "مستندات حسابرسی (تجدیدنظر شده ۱۳۹۵)"، بندهای ۸ تا ۱۱ و ت-۶

۳. استاندارد حسابرسی ۲۴۰، "مسئولیت حسابرس در ارتباط با تقلب، در حسابرسی صورتهای مالی (تجدیدنظر شده ۱۳۹۴)"، بندهای ت-۱ تا ت-۶

استاندارد حسابرسی ۴۵۰

ارزیابی تحریفهای شناسایی شده در حسابرسی

- ت-۳. برای کمک به حسابرس در ارزیابی اثر تحریفهای گرددآوری شده در جریان حسابرسی و اطلاع‌رسانی تحریفها به مدیریت اجرایی و ارکان راهبری واحد تجاری، تمایز قائل شدن بین تحریفهای قطعی، تحریفهای قضاوتی و تحریفهای تعیین یافته، می‌تواند مفید باشد.
- تحریفهای قطعی، تحریفهایی هستند که درباره آنها هیچ تردیدی وجود ندارد.
 - تحریفهای قضاوتی، تفاوتهای ناشی از قضاوتهای مدیریت در خصوص براوردهای حسابداری است که حسابرس آنها را نامعقول می‌داند یا معلول انتخاب یا بکارگیری رویه‌های حسابداری است که حسابرس آنها را نامناسب ارزیابی می‌کند.
 - تحریفهای تعیین یافته، عبارتند از بهترین براورد حسابرس از تحریفهای موجود در جامعه که متضمن تعیین تحریفهای شناسایی شده در نمونه‌های منتخب حسابرس به کل جامعه‌ای است که نمونه به آن تعلق دارد. رهنمودهای لازم برای تعیین تحریفهای تعیین یافته و ارزیابی نتایج آن در استاندارد ۱۵۳۰^۱ بیان شده است.

توجه به تحریفهای شناسایی شده همزمان با پیشرفت کار حسابرسی (رك: بندهای ۶ و ۷)

ت-۴. یک تحریف ممکن است رویدادی منحصر به فرد نباشد. شواهد ممکن است بیانگر وجود تحریفهای دیگری باشد. برای مثال در مواردی که حسابرس تشخیص می‌دهد تحریف ناشی از زیرپاگذاردن کنترلهای داخلی است یا ناشی از مفروضات یا روشهای ارزشیابی نامناسبی است که به طور گسترده‌ای توسط واحد تجاری بکار رفته است، احتمال وجود تحریفهای دیگر نیز وجود دارد.

ت-۵. اگر مجموع تحریفهای گرددآوری شده در اجرای روشهای حسابرسی، به سطح اهمیت تعیین شده طبق استاندارد ۳۲۰ تزدیک شود، خطر اینکه مجموع تحریفهای کشف نشده احتمالی و مجموع تحریفهای گرددآوری شده در اجرای روشهای حسابرسی، از مرز اهمیت فراتر رود، ممکن است بیشتر از حد پایین قابل قبول خطر باشد. وجود تحریفهای کشف نشده می‌تواند به دلیل وجود خطر نمونه‌گیری یا خطر غیرنمونه‌گیری باشد.^۲

ت-۶. حسابرس ممکن است از مدیریت اجرایی بخواهد که یک گروه معامله، مانده حساب یا مورد افشا را برای شناخت علت تحریف شناسایی شده توسط حسابرس بررسی کند، روشهایی را برای تعیین مبلغ تحریف واقعی در آن گروه معامله، مانده حساب یا مورد افشا اجرا کند، و صورتهای مالی را اصلاح کند. چنین درخواستی از مدیریت ممکن است، برای مثال، براساس تعیین تحریفهای شناسایی شده توسط حسابرس در یک نمونه حسابرسی به کل جامعه‌ای که نمونه از آن انتخاب شده است، انجام شود.

اطلاع‌رسانی و اصلاح تحریفها (رك: بندهای ۸ و ۹)

ت-۷. اطلاع‌رسانی به موقع تحریفها به سطح مناسبی از مدیریت اجرایی، حائز اهمیت است زیرا مدیریت را قادر می‌سازد تا واقعی بودن تحریف را ارزیابی کند و در صورت مخالف بودن با نظر حسابرس، وی را مطلع سازد، و اقدامات لازم را انجام دهد. عموماً سطح مناسب مدیریت، شخصی است که مسئولیت اختیار ارزیابی تحریفها و انجام اقدامات لازم را بر عهده دارد.

ت-۸. قوانین یا مقررات ممکن است حسابرس را از اطلاع دادن برخی تحریفها به مدیریت اجرایی، یا سایر کارکنان واحد تجاری منع کند. برای مثال، قوانین یا مقررات ممکن است مشخصاً، اطلاع دادن یک عمل غیرقانونی قطعی یا مشکوک، یا هر اقدام دیگری که ممکن است به تحقیقات مقامات ذیصلاح در این مورد آسیب بزند، منع کند. در برخی شرایط، ممکن است حل و فصل تضاد احتمالی بین مسئولیت را زدایی حسابرس و مسئولیت وی در قالب اطلاع‌رسانی، پیچیده باشد. در چنین مواردی، حسابرس می‌تواند با مشاور حقوقی مشورت کند.

ت-۹. اصلاح همه تحریفها توسط مدیریت، از جمله تحریفهای گزارش شده توسط حسابرس، مدیریت را قادر می‌سازد تا سوابق و دفاتر حسابداری دقیقی را نگهداری و خطرهای تحریف بالهمیت صورتهای مالی دوره‌های بعد را به دلیل اثر تحریفهای بی‌اهمیت اصلاح نشده مربوط به دوره‌های قبل، کاهش دهد.

ت-۱۰. طبق استاندارد ۷۰۰، حسابرس ملزم است ارزیابی کند که آیا صورتهای مالی از تمام جنبه‌های بالهمیت طبق استانداردهای حسابداری مربوط تهیه و ارائه شده است یا خیر. این ارزیابی شامل توجه به تمامی جنبه‌های کیفی رویه‌های حسابداری واحد تجاری، از جمله نشانه‌های جانبداری احتمالی در قضاوتهای مدیریت است^۳، که ممکن است تحت تأثیر آگاهی حسابرس از دلایل مدیریت برای عدم اعمال اصلاحات قرار گیرد.

ارزیابی اثر تحریفهای اصلاح نشده (رك: بندهای ۱۰ و ۱۱)

ت-۱۱. تعیین سطح اهمیت توسط حسابرس طبق استاندارد ۳۲۰، اغلب مبتنی بر براورد نتایج مالی واحد تجاری است، زیرا نتایج مالی واقعی ممکن است هنوز مشخص نشده باشد. بنابراین، قبل از ارزیابی اثر تحریفهای اصلاح نشده توسط حسابرس، ممکن است تجدیدنظر در سطح اهمیت تعیین شده طبق استاندارد ۳۲۰ با توجه به نتایج مالی واقعی، ضروری باشد.

۱. استاندارد حسابرسی ۱۵۳۰، "نمونه گیری در حسابرسی (تجدیدنظر شده ۱۳۹۵)"، بندهای ۱۴ و ۱۵

۲. استاندارد حسابرسی ۱۵۳۰، بندهای ۵ - ت و ۵ - ث

۳. استاندارد حسابرسی ۷۰۰، بند ۱۲

استاندارد حسابرسی ۴۵۰

ارزیابی تحریفهای شناسایی شده در حسابرسی

- ت-۱۲. طبق استاندارد ۱۳۲۰ اگر حسابرس در جریان حسابرسی به اطلاعاتی دست یابد که منجر به تعین مبلغ یا مبالغ اولیه تعین شده برای سطح اهمیت گردد، آنگاه اهمیت در سطح صورتهای مالی به عنوان یک مجموعه واحد (و در صورت امکان، در سطح گروههای معاملات، مانده حسابها یا موارد افشا) تجدید نظر می‌شود^۱. بنابراین، قبل از ارزیابی اثر تحریفهای اصلاح نشده توسط حسابرس، احتمال هر گونه تجدیدنظر عمده وجود دارد. با این وجود، اگر ارزیابی مجدد سطح اهمیت تعین شده توسط حسابرس طبق استاندارد ۱۳۲۰ (موضوع بند ۱۲ این استاندارد) منجر به تعین مبلغ یا مبالغ پایین تری برای سطح اهمیت شود، آنگاه سطح (سطوح) اهمیت و مناسب بودن ماهیت، زمانبندی و میزان روشهای حسابرسی لازم به منظور کسب شواهد حسابرسی کافی و مناسب به عنوان پشتونه اظهارنظر حسابرس، مجدداً مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.
- ت-۱۳. هر یک از تحریفها باید مورد بررسی قرار گیرد تا اثر آن بر گروههای معاملات، مانده حسابها یا موارد افشاری مربوط، از جمله اینکه آیا تحریفها از سطح اهمیت تعین شده برای آنها (در صورت وجود) فزونی یافته‌اند یا خیر، ارزیابی شود.
- ت-۱۴. اگر یک تحریف به تنها یک بالاهمیت تلقی شود، بعيد است که بتوان آن را با سایر تحریفها تهاتر نمود. برای مثال، اگر درآمد به میزان بالاهمیت بیش نمایی شده باشد، صورتهای مالی به عنوان یک مجموعه واحد به طور بالاهمیتی گمراه کننده خواهد بود، حتی اگر اثر تحریف درآمدها به طور کامل با بیش نمایی یکسان هزینه‌ها ختشی شده باشد. تهاتر تحریفهای موجود در یک مانده حساب یا گروه معامله خاص ممکن است مناسب باشد، اما قبل از نتیجه گیری در مورد اینکه آیا تهاتر (حتی برای تحریفهای بی اهمیت) مناسب است یا خیر، خطر وجود سایر تحریفهای کشف نشده مورد توجه قرار می‌گیرد.
- ت-۱۵. قضاوت درباره اهمیت یک تحریف طبقه‌بندی، مستلزم ارزیابی ملاحظات کیفی، مانند اثر آن بر بدھی یا تعهدات قراردادی، هر یک از سرفصلها یا جمعهای فرعی، یا نسبتهای کلیای صورتهای مالی است. در شرایط خاص ممکن است حسابرس به این نتیجه برسد که یک تحریف طبقه‌بندی، در صورتهای مالی به عنوان یک مجموعه واحد، تحریف بالاهمیتی قلمداد نمی‌شود، هرچند ممکن است آن تحریف از سطح یا سطوح اهمیت مورد استفاده در ارزیابی تحریفهای دیگر، بیشتر باشد. برای مثال، زمانی که مبلغ تحریف طبقه‌بندی به نسبت اندازه سرفصلهای مربوط در ترازنامه، کوچک باشد و بر صورت سود و زیان یا هر یک از نسبتهای کلیای اثر نداشته باشد، تحریف طبقه‌بندی در بین سرفصلهای ترازنامه ممکن است در سطح صورتهای مالی به عنوان یک مجموعه واحد، بالاهمیت تلقی نشود.
- ت-۱۶. شرایط مربوط به برخی تحریفها ممکن است باعث شود که حسابرس آنها را به تنها یا در مجموع با سایر تحریفهای گردآوری شده در طی حسابرسی، بالاهمیت تلقی کند، حتی اگر کمتر از سطح اهمیت تعین شده برای صورتهای مالی به عنوان یک مجموعه واحد باشد. شرایطی که ممکن است ارزیابی حسابرس را تحت تأثیر قرار دهد عبارتند از اینکه تحریفها تا چه اندازه:
- رعایت الزامات قانونی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.
 - رعایت الزامات قراردادهای وام یا دیگر الزامات قراردادی را تحت تأثیر قرار می‌دهد،
 - به انتخاب یا کاربرد نادرست یک رویه حسابداری مربوط می‌شود که اثر بی‌اهمیتی بر صورتهای مالی دوره جاری دارد ولی احتمالاً اثر بالاهمیتی بر صورتهای مالی دوره‌های آتی دارد،
 - تغییر در سود یا روندهای دیگر را، به ویژه با درنظر گرفتن شرایط عمومی اقتصادی و صنعتی، پنهان می‌کند،
 - نسبتهای مورد استفاده برای ارزیابی وضعیت مالی، نتایج عملیات یا جریانهای نقدی را تحت تأثیر قرار می‌دهد،
 - اطلاعات قسمتها را، که در صورتهای مالی ارائه می‌شود، تحت تأثیر قرار می‌دهد (برای مثال، مهم بودن یک موضوع برای یک قسمت یا بخش دیگری از فعالیتهای واحد تجاری که نقش عمده‌ای در عملیات یا سودآوری آن واحد دارد)،
 - بر افایش دریافتهای مدیریت، مثلاً از طریق اطمینان یافتن از تحقق الزامات پرداخت پاداش یا سایر موارد تشویقی، اثر دارد،
 - با توجه به شناخت حسابرس از اطلاع‌رسانیهای قبلی به استفاده کنندگان (برای مثال، در رابطه با پیش‌بینی سود)، مهم است،
 - به معاملات با اشخاص خاص مربوط می‌شود (برای مثال، آیا اشخاص برون‌سازمانی طرف معامله، به مدیریت واحد تجاری وابستگی دارند یا خیر)،
 - نتیجه از قلم افادن اطلاعاتی است که افشاء آن مشخصاً توسط استانداردهای حسابداری الزامی نشده، ولی بنا به قضاوت حسابرس، افشاء آن اطلاعات برای شناخت بهتر وضعیت مالی، عملکرد مالی یا جریانهای نقدی واحد تجاری توسط استفاده کنندگان مهم است، یا سایر اطلاعات مندرج در گزارش‌های حاوی صورتهای مالی حسابرسی شده را تحت تأثیر قرار می‌دهد (برای مثال، اطلاعات مندرج در گزارش هیئت مدیره به مجمع عمومی) و به طور منطقی می‌توان انتظار داشت که این اطلاعات، تصمیمات اقتصادی استفاده کنندگان از صورتهای مالی را تحت تأثیر قرار دهد. استاندارد ۷۲۰^۲ به موضوع ارزیابی سایر اطلاعات مندرج در گزارش‌های حاوی صورتهای مالی حسابرسی شده می‌پردازد که حسابرس مسئولیتی برای ارائه گزارش در مورد آن ندارد.
- این شرایط تنها نمونه‌هایی هستند که احتمالاً همه آنها در همه حسابرسیها اتفاق نمی‌افتد و همچنین لزوماً همه شرایط را دربرنمی‌گیرد. وجود هر یک از شرایط مذکور لزوماً منجر به بالاهمیت تلقی شدن آن تحریف نخواهد شد.

۱. استاندارد حسابرسی ۱۳۲۰، بند ۱۱

۲. استاندارد حسابرسی ۷۲۰، "سایر اطلاعات مندرج در گزارش‌های حاوی صورتهای مالی حسابرسی شده"

استاندارد حسابرسی ۴۵۰

ارزیابی تحریفهای شناسایی شده در حسابرسی

ت-۱۷. در استاندارد ۲۴۰^۱ بیان می شود که چگونه پیامدهای یک تحریف ناشی از تقلب (یا احتمالاً ناشی از تقلب) باید در رابطه با سایر جنبه های حسابرسی مورد بررسی قرار گیرد، حتی اگر اندازه تحریف نسبت به صورتهای مالی، بالهمیت نباشد.

ت-۱۸. اثر ابانته تحریفهای بی اهمیت اصلاح نشده مربوط به دوره های قبل ممکن است اثر بالهمیتی بر صورتهای مالی دوره جاری داشته باشد. روشهای قابل قبول مختلفی برای ارزیابی چنین تحریفهای اصلاح نشده ای در صورتهای مالی دوره جاری توسط حسابرس وجود دارد. استفاده از یک روش ارزیابی یکسان باعث یکنواختی در دوره های مختلف می شود.

ملاحظات خاص واحدهای بخش عمومی

ت-۱۹. در حسابرسی واحدهای بخش عمومی، ارزیابی میزان اهمیت یک تحریف ممکن است تحت تأثیر قوانین و مقررات و نیز مسئولیتهای اضافی حسابرس برای گزارش سایر موضوعات مانند تقلب، قرار گیرد.

ت-۲۰. افزون بر این، ملاحظاتی چون منافع عمومی، پاسخگویی، درستکاری و به خصوص اطمینان از نظارت قانونی مؤثر ممکن است ارزیابی میزان اهمیت یک تحریف از لحاظ ماهیت را تحت تأثیر قرار دهد. این موضوع بطور خاص در ارتباط با رعایت قوانین، مقررات یا سایر الزامات حاکم مصدق بیشتری دارد.

اطلاع رسانی به ارکان راهبری واحد تجاری (رك: بند ۱۲)

ت-۲۱. اگر تحریفهای اصلاح نشده به اطلاع شخص یا اشخاص دارای مسئولیتهای مدیریت اجرایی رسیده باشد، و آن شخص یا اشخاص جزء ارکان راهبری، نیز باشد، دیگر نیازی نیست که دوباره این تحریفها به اطلاع آن شخص یا اشخاص برسد. با این حال حسابرس باید متلاعند شود که اطلاع رسانی به شخص یا اشخاص دارای مسئولیتهای مدیریت اجرایی، به حد کافی منجر به آگاهی همه افراد مورد نظر شده است. در غیر این صورت حسابرس موظف است به عنوان اشخاص ثالث آنها از موضوع آگاه کند.^۲

ت-۲۲. در مواردی که تعداد زیادی تحریفهای اصلاح نشده وجود داشته باشد که به تهایی بی اهمیت ارزیابی شده اند، حسابرس ممکن است تعداد و مجموع اثر ریالی آنها را به جای جزئیات هر یک از آنها اطلاع رسانی کند.

ت-۲۳. حسابرس ممکن است با توجه به اندازه و ماهیت تحریف مشخص شده در شرایط حاکم و پیامدهای احتمالی تحریفها در رابطه با صورتهای مالی دوره های بعد، راجع به دلایل و پیامدهای قصور در اصلاح تحریفها با ارکان راهبری واحد تجاری گفتگو کند.

تأییدیه کتبی (رك: بند ۱۴)

ت-۲۴. به دلیل اینکه مدیریت اجرایی، و در صورت لزوم، ارکان راهبری واحد تجاری، مسئولیت تعدیل صورتهای مالی را برای اصلاح تحریفهای بالهمیت بر عهده دارند، حسابرس باید از آنها بخواهد تأییدیه ای کتبی در مورد تحریفهای اصلاح نشده ارائه کند. در برخی شرایط مدیریت اجرایی، و در صورت لزوم، ارکان راهبری واحد تجاری ممکن است اعتقاد نداشته باشند که تحریفهای اصلاح نشده، واقعاً تحریف هستند. به همین دلیل آنها ممکن است بخواهند در تأییدیه خود کلماتی چون "ما موافق نیستیم که اقلام ... و ...، تحریف هستند زیرا [توصیف دلایل]" را درج کنند. با این وجود گرفتن این تأییدیه، رافع مسئولیت حسابرس برای نتیجه گیری در مورد اثر تحریفهای اصلاح نشده نیست.

مستندسازی (رك: بند ۱۵)

ت-۲۵. مستندسازی تحریفهای اصلاح نشده توسط حسابرس ممکن است با توجه به موارد زیر انجام شود:

- الف - ارزیابی مجموع آثار تحریفهای اصلاح نشده،
- ب - ارزیابی اینکه آیا مجموع آثار تحریفهای اصلاح نشده از سطح یا سطوح اهمیت تعیین شده برای گروههای معاملات، مانده حسابها یا موارد افشا (در صورت وجود)، فزونی یافته است یا خیر، و
- پ - ارزیابی اثر تحریفهای اصلاح نشده بر نسبتها یا روندهای کلیدی، و رعایت الزامات قانونی، مقرراتی و قراردادی (برای مثال، الزامات قراردادهای وام).

۱. استاندارد حسابرسی ۲۴۰، بند ۲۴۰

۲. استاندارد حسابرسی ۲۶۰، بند ۱۶ - پ - ۲